

non datur, seu potest à minori ad majus, à majori ad minus, non tamen unquam per æquale transiri; quod Mysterium Humana Geometria ob ignorantiam admiratur, ut & illud duarum linearum proportionalium datis duabus intermediarum, ut factum super secunda facto super prima simile solidum rationem cum ipso referat extremarum, quod nonnulli Mechanicè demonstrare novit, ac proinde etiam Cubi duplicationem necessariò ignorat. Hinc admirabile illud, & omnem Intellectus Humani capacitatem excedens Mysterium *Mediatoris* nostri *Θεοῦ*, *Filii* nimirum *Dei*, & *Servatoris Iesu Christi* prodit, inter *Deum* & *Hominem*, quasi extrema dati, & ex duabus Naturis, Divinà & Humanà constituti, quod in *Secunda Hypothesi*, seu *Persona Verbi*, à qua Natura Humana assumpta est, veluti fundatur, & cum alterutra Natura comparatum ima summis reconciliat, & imperferibili modo extremorum rationem refert. Et, si cæteris paribus, aliquam hic comparationem instituere licet, nobilissimum illud in Geometria occurrit Problema, quo datis duabus figuris describitur tertia alteri æqualis, & alteri similis, ac aliqua ratione adumbratur Mysterium hoc nostri *Domini Iesu Christi*, quod in summam Humanum Ingenium admirationem rapiat necesse est. Quid enim hic magis est admirabile, quam quod Dato hinc *Deo*, illinc *Homine*, quasi duobus extremis, ut ita balbutire in tanto mysterio liceat, quasi quid Tertium constituatur, ipse nimirum *Θεὸς ὁ ὢν* seu *Mediator*, & *Dominus noster Iesus Christus* qui, secundum *Symbolum*, æqualis *Patri* Divinitate sua, & secundum *Humanitatem* suam, ut *Apostolus* nos docet, in similitudinem hominum factus, habituque inventus, ut homo, imo, excepto peccato, homini similis, *Deo* Hominem reconciliavit, & per ipsius restitutionem totum Universum Creatum à maledictione per Hominem peccantem introducta liberavit.

Haec est
Mathesis
confidera-
tio quoad
Deum
ipsum.

Sequitur
ejusdem
confidera-
tio, quoad
opera Dei.

Atque hæc est Mathesis consideratio quoad Deum ipsum & Sacrosanctam Trinitatem Personarum, quæ execrandam Atheorum impietatem luce meridianâ clarius in conspectum producit, & omnes pias animas ad *Creatoris* sui venerationem, & amorem deducit, simulque etiam à vera origine ipsam Mathesin cum omnibus suis partibus, Astronomicæque scientia arcessit. Nunc conferamus nos oportet ad ipsam totius Universi Creati contemplationem, ut pro modulo nostro consideremus elegantissimam illam structuram, & ineffabilem ordinem, quo *Summus ille Architectus* & *Mathematicus* omnes illas moles creatas digessit, & disposuit, quo eadem Origo ex operibus ipsius nobis innotescat. Quia verò non tantum ingentem illam totius Universi Machinam cum omnibus suis molibus corporeis condidit, verum etiam Sapientia sua admirabili, & imperferibili regit, gubernat, & conservat, duplici meditatione etiam cuncta paucis, & compendio percurramus, prius de Creationis ordine & structura strictim acturi, ac postea Rectionem admirandam debita reverentia & submissione consideraturi, ut ex his ipsis Originem Mathesis à Deo

omnium bonorum datore profectam esse porro demonstramus.

Si Figuram tam ipsius Universi totius in genere, quam cujusvis corporum ex quibus constat, in specie aspicimus, & consideramus, eam rotundam, globosam, & sphaericam esse, & cum invisibili Interni Mundi, cujus typus hic Externus est, figura convenire videmus. Perfectissima enim, absolutissima, & pulcherrima hæc est, omnes alias complexu suo continens, principiumque omnium aliarum figurarum existens, cujus Idea ut in *Deo* ipso, qui initio & fine carens per hanc se manifestavit, sicut in præcedentibus fuisse declaravimus, ab æterno fuit; ita etiam ab ipso concepta, & visibili atque corporeâ mole expressa est, quod sequentes versus scite admodum indicant;

— — — — — Tu cuncta superno
Ducis ab Exemplo, pulchrum, pulcherrimum ipse,
Mundum mente gereas, similique ab imagine formas.

Deus solus perfectissimus, & sapientissimus Geometria figuras Geometricas cā perfectione æqualitatis, indivisibilitatis, & similibus, quibus vulgò quidem definiuntur, sed mente Humanâ non intelliguntur, multò minus manibus describuntur, operibus suis exprimit, ut perfectissimè Exemplaris sui perfectionem referant. Unde *Plato*, cum figurâ illâ ex intelligibili statu ad sensibilem demittuntur, labefactari Geometriæ bonum dicit, statuens, quod *Deus* Mundo figuram dederit & decoram, & congruam, ac ideò globosam, ut paribus à medio exeuntibus radiis extrema ejus circumferentia attingeretur, cum consentaneum sit, ut omnia complexu suo continens eam etiam nancisceretur figuram, quæ omnes figuras complectitur. Ac cum idem ait, Mundum à *Deo*, ut à *Mathematico Summo* Materie æqualem, Ideâ similem factum fuisse, forsân illud Problema Geometricum paulò antè memoratum respexit, & ex duobus datis, Materiam nimirum inordinatissimâ, & Ideâ pulcherrimâ Mundum, seu Tertium quid, existisse arbitratus est. Si Materiam duratione Mundum præcedere putavit, ut plurimi interpretantur, eam *Deo* coæternam facit: Sin præcessisse solum naturâ autumar, ut celebriores Interpretes intelligunt, ipsum Mundum coæternum *Deo* statuit. Utrumque *Sacro textui Genesios* adversatur, in quo *Senarius Numerus* dierum, quibus Mundum cum suis partibus, quibus constat, *Deus* condidit, potius animadvertendus, & observandus est. Hic enim ex Unitate, Binario, & Ternario combinatus, ideoque omnium perfectorum primus ac præcipuus designandæ perfectioni Mundi maxime congruit, & licet in se ductus, & reductus in numeros in finitos exerceat, semper tamen in se redit, & idem *Senarius* manet, quandoquidem sexies sex dant triginta sex, qui numerus *Senarius* iterum sexies sumptus dat iterum *senarium* numerum, ducenta decem & sex, atque sic deinceps, in quibus omnibus in infinitum sic deductis semper productus multiplicatione numerus in *senarium* numerum, à quo initium sumpsit, iterum desinit, & eundem *senarium* in fine ostendit,

Figura Uni-
versæ & cor-
porum ip-
sius.

Geometri-
cæ Figuræ.

Platonis
placita.

Senarius
Numerus.

stendit, quod in cæteris fieri non solet. Hinc liquet, licet Mundus actu compositus existat, & potestate multiplex esse queat, eundem tamen reipsa & unum esse, & ipsam Exemplaris sui, & Authoris, quantum quidem fieri potest, unitatem, & simplicitatem imitando referre. Cum *Platone* igitur præstat, ut hæc ita intelligamus, nempe quod Mundi Idea Unitati, Materia Binario, & ipsum Solidum sive Corpus Ternario, atque ita Senario ex his composito respondeat, cui sententiæ & *Philo* aliqua ex parte assipulatur. Verum si altius rem indagaverimus, cum absolute perfectum fuisse ex eo colligimus, & concludimus quod bonus fuerit, testante *Sacra Scriptura* quod *Deus* opera sua bona esse viderit. Bonum enim verum, & Perfectum verum ita inter se reciprocari novimus, ut Bonum esse nequeat, nisi idem & Perfectum existat, & nihil Perfectum dici possit, nisi etiam Bonum fuerit, adeoque perpetuâ reciprocatione Bonitas & Perfectio sibi mutuò respondeant, & inter se conspirent. Ante corruptionem igitur longè alium, quam post corruptionem nunc est, Mundum fuisse, & perfectionem suam debitam, ac cum Ideâ suâ convenientem habuisse, omniaque ejusdem corpora adeò bona & perfecta fuisse, ut Ideis suis exactè responderint, in dubium vocari posse non existimo. Eâ de causa duplex hic consideratio prodit, & dupliciter Mundus considerandus esse videtur, nempe qualis antè corruptionem extiterit, & qualis per corruptionem à peccato Primi Hominis evaserit. Ante corruptionem enim Bonus fuit, ut & cuncta ea, quæ continet, Bona fuerunt: Malum verò reddidit peccatum & iniquitas *Primi* nostri *Parentis*, qui totam rerum Universalitatem secum maledictioni, & corruptioni subiecit. Si hæc ratione ejus Perfectionem & Imperfectionem distinxerimus, facili conjecturâ nobis assequi licebit, quod antè corruptionem perfectione suâ debita Ideâ suâ responderit, ac post corruptionem ab *Adamo* peccante introductam ab eadem perfectione suâ recesserit, intereundo imperfectionem suam depositor, & renovatione factâ ad perfectionem pristinam reversurus. Longè altioris & profundioris hæc res est indaginis, quæ etsi aliquo pacto misellis illis Philoſophis Ethnicis suboluisse viderit, ipsi tamen in limine constiterunt, & ratiocinationum suarum lufibus ulterius progredi non potuerunt. Imo primæ sapientiæ ac scientiæ scintillulis, à Primæ ætatis hominibus ad se derivatis, ignorantia suâ tenebras offuderunt, atque ita eas obscurarunt, ut sensim extinctæ inter Idola evanuerint, cum dicta distinctione ignoratâ nesciverint, quo pacto de his tantis mysteriis sanas meditationes instituendo Rationem suam cœcam ex tanto mysteriorum labyrintho expedirent.

Bonum &
Perfectum
reciprocantur.

Mundus ante
re, & post
corruptionem.

Philosophi
Ethnici.

Mundi Cor-
pora.

Ab ipso Mundo ad ejus Corpora progredimur, ea ipsa considerantes, quæ certo loco locata, & in tempore constituta Divinam illam Mathesin, & admirandam Geometriam, atque Astronomiam uniuscujusque oculis exponunt. Nulla autem ratione Humanum Ingenium accuratè ac

perfectè assequi potest admirabilem illum ordinem, seriem, distantiam, & distantiarum proportionem, symmetriam, & harmoniam pulcherrimam se in istis molibus corporeis exhibentes, aut etiam motus illos eorundem corporum varia minorum gyrorum & voluminum proportionem se volventium & revolvendum admirabiles, atque tam admirandas operationes, & variationes temporum efficientes. Geometria quinque corpora regularia constituunt, quorum formas *Deum* tribuisse quinque illis Corporibus Simplicibus Mundi ajunt; adeò ut Terræ Cubicæ, Aquæ Icosahedricæ, Igni Pyramidalis, & Cœlo ipsi Dodecahedrica adscribatur: Pari ratione in Cœlestium Corporum dimensione Cubus Saturni, Tetrahedron Jovis, Dodecahedron Martis, Icosahedron Telluris cum Luna, inter Planetas locata, Octahedron Veneris & Mercurii distantiam metiatur, proportionem designet Planetarum, quorum & Harmonica convenientia, & discrepantia Muscis tonis, quibus Musicales, & Vocales concentus originem suam ferunt acceptam, designari etiam solent. Ostendit hoc *Pythagoras* cum discipulis suis, & hos sequutus *Plato*, quos neoterici hodie non pauci æmulantur, ac inprimis subtilissimus ille Mathematicus *Keplerus* qui in *Harmonicis Mundi libris* hanc materiam acutissimo suo ingenio admodum doctè tractavit. Utut se res habet, Corporibus certè totius Universi præcipuis nihil magis regulare, magis perfectum, magis concinnum formari posse liquidò apparet, quamvis hæc comparationes non de figuris ipsorum Corporum totalibus & externis intelligendæ esse, sed potius symbolice ipsorum proprietates, ut soliditatem, mobilitatem, fluxum, & cætera secundum vulgarem sententiam, aut Harmonicam regionum Planetis & Elementis assignatarum distantiam, proportionem admiranda, & intervallis perfectissimis ordinatam, spectare videantur. Nonnulli de figuris Atomorum, corporum seculorumque *διὰ συμμετρίαν*, ob parvitatem inconspicuum, ex quibus unumquodque Corporum Primorum *Deus* contextuissè à quibusdam dicitur, accipiendas esse putant, quod ille in *Timæo* innuit, & *Simplicius Pachimeriusque* cum aliis ita interpretantur, quæ doctrina nuper à *Cartesio* renovata, & in medium rursus producta est, forsân non adeo absurda, si sano sensu accipiat, & illud *ἄτομον*, seu indivisibile, & unum, ex quo omnia prodire, & in quo subsistendum, & acquiescendum est, intelligatur. Porro cum Corpus nullum sine formâ sua interna, nempe anima, à qua motus, proprietates, & effecta ipsius proficisci in confesso est, consistere nequeat, sunt qui etiam Mundo Animam attribuunt *ἐν τῷ ἔ, καὶ ἐν ἑαυτῷ*, ex *Eadem* & *Diverso* compositam, & quasi Naturam tertiam factam, cui in se harmonicorum numerorum rationes continenti accommodatur celeberrimus ille Quaternio, *Pythagoræ* Sacramentum, sempiternæ Naturæ fons propter Denarium Numerum mysterium admirabile complectentem, in quo numeri procedentes, & se in infinitum explicantes semper finiuntur, & ab unitate iterum incipientes ad sui multiplicationem progrediuntur. Hunc suæ

Quinque
corpora
Regularia.

Musicales.

Atomis.

Animam
Mundi.

Denarius
Numerus.

(u) 2 partes